

Vrijdag 27 september 2024 – 20:15

TURNHOUT

Tasto Solo

De bloem in het paradijs

TASTO SOLO

Anne-Kathryn Olsen

sopraan

Pau Marcos

vedel

David Mayoral

percussie

Guillermo Pérez

organetto & artistieke leiding

Programma

LA FLOR EN PARADIS

Ordinarium

Kyrie / Anoniem, Montpellier, Faculté de Medicine, MS H 196

Catholicorum concio / Anoniem, Monasterio de las Huelgas, Códex Las Huelgas

Sanctus / Anoniem, Barcelona, Orfeó Català, MS I

Benedicamus Domino / Anoniem, Firenze Biblioteca Medicea-Laurenzia, MS 29.1

Estampies

Chominciamento di gioia / Anoniem, London, British Library, Add. 29987

Flavit auster / Anoniem, Monasterio de las Huelgas, Códex Las Huelgas

In pro / Anoniem, London, British Library, Add. 29987

Motets

O Maria Virgo / Anoniem, Monasterio de las Huelgas, Códex Las Huelgas

Danse real / Anoniem, Paris, Bibliothèque nationale de France, Le Manuscrit du Roy

Estampie real / Anoniem, Paris, Bibliothèque nationale de France, Le Manuscrit du Roy

Plus belle que flor / Anoniem, Monasterio de las Huelgas, Códex Las Huelgas

Quand repaire la verdor / Anoniem, Montpellier, Faculté de Medicine, MS H 196

Area virga / Anoniem, Firenze Biblioteca Medicea-Laurenzia, MS 29.1

Sequences

Casta Catholica / Anoniem, Monasterio de las Huelgas, Códex Las Huelgas

Maria Virgo / Anoniem, Monasterio de las Huelgas, Códex Las Huelgas

La Flor en Paradis

Een nieuwe muzikale kunst in Europa, 1250-1350

Synoniem voor schoonheid, ornament, allegorie van God en evocatie van maagdelijke zuiverheid: de bloem was alomtegenwoordig in de middeleeuwse verbeelding. Zowel in de kapellen als op de plekken van plezier was de bloem ook een symbool van adel, macht en sensualiteit. In de tweede helft van de 13e eeuw ontwikkelde de muziek zich rond deze sacrale, maar ook profane thema's en begon een essentiële periode voor de ontluiking en ontwikkeling van de polyfonie in het Westen. Van alle muziekvormen werd het Franse motet het favoriete genre van de intellectuele klasse, vooral in Parijse academische en burgerlijke kringen.

Vooraf het motet, als resultaat van het toevoegen van nieuwe stemmen aan een bestaande gregoriaanse melodie, opende nieuwe wegen voor experiment en werd het klinkend model voor het verkennen van moderne compositietechnieken en contrapuntische formules. Maar bovenal bood het motet een structureel kader waarin het niet alleen mogelijk was om nieuwe muzikale trends te belichamen, maar ook om een artistiek universum voor te stellen waarin het heilige en het profane, het letterlijke en het allegorische, de tekst en zijn metatekst, gecombineerd konden worden door het naast elkaar plaatsen van verschillende thema's en onderwerpen: zoals gregoriaans in dialoog met liefdesgedichten, vaak met twee of drie verschillende verhaallijnen over elkaar heen, in het Latijn en in de volkstaal, waardoor combinaties ontstaan tussen werkelijkheid en metafoor.

De toevoeging van deze nieuwe stemmen en nieuwe gedichten is zeker een van de belangrijkste kenmerken bij het ontstaan van het middeleeuws motet, wat de oorsprong van de term "motet" zou verklaren als een Franse afgeleide van "mot" of woord. Hoe het ook zij, de subtiliteiten, expressieve kracht en compositorische complexiteit van motetten waren bekend en werden gewaardeerd door zowel de praktiserende musici als de theoretici uit die tijd, te beginnen met de beroemde geleerde Johannes de Grocheo (actief rond 1300), die beschreef dat "dit soort muziek niet moet worden gespeeld voor een alledaags publiek, omdat zij de verfijning ervan niet kunnen waarderen en er geen plezier aan beleven. Het moet eerder uitgevoerd worden voor clerici en allen die verfijning zoeken in de kunst".

Dit concert presenteert een kleine selectie van werken gecomponeerd tussen de jaren 1250 en 1300, voornamelijk uitgevoerd in de unieke combinatie van zang en organetto, volgens de middeleeuwse praktijk van 'intabulatie': het kleine orgel speelt de onderstemmen terwijl de zanger de bovenpartij vertolkt, in dit geval soms ook begeleid door de vedel.

Naast het motet presenteert Tasto Solo andere karakteristieke genres uit de Ars Antiqua en vroege Ars Nova, zoals het organum-fleuri (de gregoriaanse melodie verdeeld over lange notenwaarden en verfraaid met snelle en virtuoze versieringen, of 'bloemen' volgens de middeleeuwse terminologie), Latijnse sequentia's, instrumentale dansen met percussie, en fragmenten uit het Ordinarium Missae, waarvan het merendeel gelieerd is met de toenemende Mariadevotie in de late Middeleeuwen.

Voor de samenstelling van het programma werd geput uit twee belangrijke manuscripten. Enerzijds de beroemde en waardevolle 'Codex Montpellier', een manuscript dat, ondanks zijn klein formaat, van onschatbare waarde is omdat het, rijkelijk versierd en verlucht, de grootste en meest luxueuze verzameling van Franse motetten uit de 13e eeuw bevat. Anderzijds het beroemde manuscript van 'Las Huelgas', dat de muziek verzamelt die werd gebruikt door de nonnen en bedreven zangeressen van het klooster van Santa María la Real de Las Huelgas, in Burgos, tijdens de laatste decennia van de 13e eeuw en het begin van de 14e eeuw.

Liedteksten

Kyrie

Kyrie Eleison,
Christe Eleison,
Kyrie Eleison

*Heer, heb genade
Christus, heb genade
Heer, heb genade*

Sanctus

Sanctus, Dominus Deus Sabaoth.
Hosanna in excelsis.
Pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Benedictus qui venit in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

*Heilig, Heer, God van macht en kracht.
Hemel en aarde zijn vol van uw glorie.
Hosanna in de hoogste.
Gezegend is hij die komt in de naam
van de Heer.
Hosanna in de hoogste.*

Benedicamus Domino

Benedicamus Domino

Laten ons de Heer prijzen.

Flavit Auster

Flavit Auster flatu levi, ventris autem
deo pleni tuam, virgo, celitus,
quo mundata culpas mundas, qua
fecunda nos fecundas donis Sancti
Spiritus.

*De Auster, zuidelijke wind van de heilige
geest, blies een zoete bries naar het
paleis van je buik en door deze bries
werd je gezuiverd, gereinigd van schuld,
vruchtbaar gemaakt terwijl je de wereld
bevruchtte met de gaven van de heilige
geest.*

Felix alvus, felix pectus, cuius deus
carne tectus lac suscepit uberum.
Ave, claustrum, trinitatis, ave, mater
pietatis, medicina vulnerum.

Te amanti nihil durum, te sequenti nil
oscurum, nullum iter devitum.
Deformatum reddis forme, quod
declinat sue norme trahis recticlinium.

Tibi sapit cui tu sapis, qui te capit illum
capis dum te fide concipit.
Spes es grata tibi grato, favus mellis es
palato quod te sane recipit.

Ergo, salus miserorum portus vite
naufragorum. Tuis open precibus
patris tui filiique nobis semper et
ubique para suplicantibus. Amen.

O Maria, maris stella

O Maria, maris stella,
Plena gratie,
Mater simul et puella,
Vas mundicie,
Templum nostri redemptoris,
Sol iusticie,
Porta celi, spes reorum,

*Vreugdevolle buik, vreugdevolle borst
waaruit God melk nam. Wees gegroet,
klooster van de Drie-eenheid, wees
gegroet, moeder van piëteit, balsem
voor alle wonden.*

*Voor wie U liefheeft, is er niets moeilijks
en niets duisters, geen dwaalweg.
U maakt het verbogene recht, U leidt de
verlorenen naar uw huis.*

*U kent degenen die U kennen. U kiest
degenen die U kiezen.
U bent genadig voor hen die dankbaar
zijn. U bent een honingraat voor het
gehemelte dat U waarlijk ontvangt.*

*Zo bent U verlossing voor de
zondaars, de haven van leven voor de
eigenzinnige zeeman, Met Uw gebeden
wint U de gunst van de Vader en de
Zoon voor hen die voor U bidden, altijd
en overal. Amen.*

*O Maria, ster van de zee,
Vol van genade,
Zowel moeder als maagd,
Vat van zuiverheid,
Tempel van onze Verlosser,
Zon van gerechtigheid,
Poort van de hemel, hoop van de
veroordeelden,*

Thronus glorie,
Sublevatrix miserorum,
Vena venie,
Audi servos te rogantes,
Mater gratie,
Ut peccata sint ablata per te hodie,
Qui te puro laudant corde in veritate.

Troon van glorie,
Verlosser van de ellendigen,
Kanaal van vergiffenis,
Hoor uw dienaren die u aanroepen,
Moeder van genade,
Dat door u hun zonden vandaag mogen
worden weggenomen,
Die U loven met een zuiver hart in
waarheid.

Motetus

L'autrier joer m'en alai
par un destor
En un vergier m'en entrai
por quellir flor.
Dame plesant i trovai
cointe d'atour
cuer ot gai
si chantoit
en grant esmai
"Amors ai! Qu'en ferai?
C'est la fin, la fin,
que que nus die, j'amerai."

Laatst ging ik
langs een omweg
Ik ging het groene bos in
om bloemen te verzamelen
en vond een aangename dame
vorstelijk gekleed
ze had een blij hart
en zong
in grote ontzetting
Ik heb een liefde, wat moet ik doen?
Het is het einde, het einde
wat iemand ook zegt, ik zal liefhebben!

Triplum

Quant revient et fuele et flor
contre la seison d'este'
Deus, adonc me sovient d'amors
qui toz jors
m'a cortois et doz este'.
Moult aim ses secors,
car sa volente'
m'alege de mes dolors;
moult me vient bien et henors
d'estre a son gre'

Wanneer blad en bloem terugkeren
in het zomerseizoen
God, dan denk ik aan de liefde
die altijd
hoffelijk en lief voor me is geweest
Veel hou ik van haar hulp
want haar wil
verzacht mijn pijn
veel goedheid en eer komen
van in haar dienst te zijn

Quand repaire la verdor

Quand repaire la verdor
et la prime flourete,
que chant par grant baudor
eu matin l'aloete,
par un matin me levai,
sospris d'une amourete.
En un ergier m'en entrai
por cueillier violete.
Une pucele avenant,
bele et plausant, juenete..
Esgardai en un requai
deles une espinete,
qui atent jolivement
son ami gent, seulete;
Pour mon ami que j'aim tant,
sui ci matin levee.
"Si n'amerai ja que lui
por chose qui soit nee!"
moult me vient bien et henors
d'estre a son gre'

Bij de terugkeer van het groen en de
vroege knoppen,
wanneer de leeuwerik de ochtend vult
met vrolijk gezang,
Op een ochtend stond ik op, gevangen
door zoete liefde.
Ik ging een oranjerie binnen om viool-
tjes te verzamelen.
Ik zag daar een beeldige jonkvrouw,
mooi, aangenaam en jong,
helemaal alleen zittend in een hoekje
naast een doornstruik
vrolijk wachtend op haar mooie geliefde
en dit liedje zingend:
"God, de gevoelens van ware liefde die
ik heb houden me goedgezind."
Toen ik dit jonge meisje helemaal alleen
en ver van iedereen zag,
ging ik snel naar haar toe om te zingen.
Ik begroette haar en sprak aldus:
"Eerlijk mens, ik geef me over en geef
je mijn hart en mijn ziel.
Ik zal je liefje zijn als dat je behaagt,
en ik zal van je houden met een oprecht
hart."

Casta Catholica

Da, dulcis domina,
dulcoris dulcia,
divinitus dona divini dulcia.
Amen.

Geef ons, lieve Vrouwe,
de zoetheid van alles wat zoet is,
geef ons de wonderbaarlijke zoetheid
van het goddelijke. Amen.

Maria Virgo Virginum

Maria, virgo virginum,
ora pro nobis Dominum.
Ave Maria.

Fundamentum ecclesie,
fons ipsa sapiencie.
Ave Maria.

O virgo, plena gracia,
mater Dei et filia.
Ave Maria.

Trinitatis palacium,
mundi porta, refugium.
Ave Maria

Virgo peccati nescia,
Spiritus Sancti conscia.
Ave Maria.

Summi Regis hospicium,
lumen, vita fidelium.
Ave Maria.

Mundi salus, protectio,
nos tuo pasee gaudio.
Ave Maria.

*Maria, maagd onder alle maagden,
bid voor ons tot de Heer.
Ave Maria*

*Fundament van de kerk,
bron van alle wijsheid.
Ave Maria*

*Oh Maagd, vol van genade
Moeder en dochter van God.
Ave Maria*

*Paleis van de Drievuldigheid,
poort en toevlucht voor de wereld.
Ave Maria*

*Maagd vrij van zonde,
partner van de Heilige Geest.
Ave Maria*

*Huis van de Heer
licht, leven voor de gelovigen.
Ave Maria.*

*Redder en beschermer van de wereld,
bewaars ons in uw vreugde.
Ave Maria*

Biografie

Tasto Solo

Tasto Solo combineert creativiteit, historisch onderzoek en virtuositeit in de verkenning van middeleeuwse en vroeg-renaissance muziek. Onder leiding van regisseur en oprichter Guillermo Pérez illustreert het ensemble het verfijnde karakter van dit prachtige repertoire en weet het publiek te boeien door middel van een unieke muzikale taal van dramatisch ritme, mise-en-scène, improvisatie en een speelse dialoog tussen de performers. Het ensemble heeft een beslissende rol gespeeld in het herontdekken en verspreiden van vergeten muzikale repertoires en presenteert ze in hernieuwde glorie op het podium.

De veelgeprezen discografie van Tasto Solo omvat twee delen van een drieluik-project gewijd aan 15e-eeuwse klaviermuziek, "Meyster ob allen Meystern" en "Le chant de leschiquier", evenals een CD gewijd aan Engels repertoire uit het begin van de 16e eeuw, "Early Modern English Music: 1500-1550" (alle uitgebracht door Passacaille). Deze opnames hebben meerdere internationale prijzen in de pers ontvangen, waaronder de Diapason d'Or, ICMA nominatie, Amadeus "CD of the Month", Ritmo & Audio Classica's "Excellent", Pizzicato's "Supersonic", Scherzo's "Exceptional", France Musique "Coup de Coeur". De nieuwe opname van Tasto Solo "Eros & Subtilitas: Capricci, Madrigali e Danze in Dialogo", met instrumentale en vocale Italiaanse renaissancemuziek van Vincenzo Ruffo en tijdgenoten, is in 2023 uitgebracht op het Alia Vox-label van Jordi Savall.

Sinds het internationale debuut in 2006 heeft Tasto Solo opgetreden in prestigieuze concertzalen en op oude-muziekfestivals in heel Europa, waaronder L'Auditori de Barcelona, het Innsbruck Festival Oude Muziek, BOZAR in Brussel, Konzerthaus Berlin, Wiener Konzerhaus, Oude Muziek Festival Utrecht, Fondation Royaumont, AMUZ in Antwerpen, Festival de Saintes, Concertgebouw Brugge, Tage Alter Musik Regensburg, Montalbâne Festival, Académie Bach, Vannes Early Music Institute, Festival de Ribeauvillé, en vele anderen. In 2020 debuteerde de groep in de VS met een concerttournee in samenwerking met het Arizona State University Herberger Institute for Design and the Arts.

Van 2019 tot 2022 was Tasto Solo Artist-in-Residence in het Château de Bournazel in Aveyron, Frankrijk. Het ensemble is ook verbonden aan de Académie Bach in Arques-la-Bataille, Frankrijk, voor onderzoek en ontwikkeling van nieuwe programma's. In 2024 zal Tasto Solo concerten geven in Spanje, Frankrijk, Italië, België, Duitsland, Oostenrijk, Nederland en Polen.

Sint-Pieterskerk

De buitenkant is opmerkelijk sober, het interieur adembenemend. Pronkstuk is de preekstoel uit 1862. Hoe oud de kerk is, blijft een mysterie. De preekstoel, het hoogaltaar en beeld- en schilderwerken blinken van schoonheid. Ooit leken ze in vlammen op te gaan. De kerktoeren leek te branden. Maar de brandhaard bleek een zwerm muggen in de zonneschijn te zijn. Zo kregen de Turnhoutenaren de bijnaam 'muggenblussers'.

Droom je van je eigen tuin van Eden?

Ontdek alles over een klimaatbestendige tuin,
tuinstraten, behaag onze Kempen
en gratis tuinadvies van onze
kringloopkrachten aan huis via
www.kempen2030.be/wat-kan-ik-doen
of scan de code

EXPERIMENT/ALLENDE
KUNST/THEATER/JAZZ/ACT
KLASSIEKE MUZIEK/POEZIE
DESIGN/FOTOGRAFIE/DANS
OUDE MUZIEK/LITERATUUR
OPERA/ARCHITECTUUR/P
FILOSOFIE/FILMMUZIEK/A
GESCHIEDENIS/ERFGOED/G
HEDENDAAGSE MUZIEK/FES
POLITIEK/ECONOMIE/WOR
PERFORMANCE/SOCIOLOG
CHANSO SOUNDS

Klara. Blijf verwonderd.

FESTIVAL VAN VLAANDEREN ANTWERPEN

AMUZ

Seizoen 24|25

**Beleef klassieke muziek
van de middeleeuwen tot vandaag
in een historisch kader**

met

Reinoud Van Mechelen,

Gwendoline Blondeel

& a nocte temporis

Trio Mediaeval & Catalina Vicens

Linos Piano Trio

Lux Beata

Ian Bostridge & Oxalys

Contre le Temps

Tenebrae

Hespèrion XXI

Sophie Gent, Jean Rondeau,

Thomas Dunford & Myriam Rignol

Lucile Richardot & Jean-Luc Ho

Théotime Langlois de Swarte

& William Christie

Appollo 5

Tasto Solo

en vele anderen.

Info & tickets: www.amuz.be

COLOFON

ALGEMENE COÖRDINATIE EN ORGANISATIE

Festival van Vlaanderen Kempen vzw
met dank aan sponsor IOK
en mediasponsor Klara

ORGANISATIE

Dr. Jelle Dierickx
directeur
Michaela Defever
marketing & PR
Iris Teunissen
marketing & PR ad interim
Lieze Depuydt
productie

BESTUUR

Marc De Geyter
voorzitter
Kris Vreys
ondervoorzitter
François Mylle
secretaris
Greet De Clerck
Liana Davtyan
Annemarie Peeters
Jerry Aerts
Annick Schramme
Björn Siffer

SAMENSTELLING EN REDACTIE

Jelle Dierickx
Iris Teunissen
Michaela Defever
Lieze Depuydt

ONTWERP EN CAMPAGNEBEELDEN

www.emilielauwers.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Jelle Dierickx
Festival van Vlaanderen Mechelen/Kempen vzw
Onder-den-Toren 12
2800 Mechelen

EUROPEAN FESTIVAL ASSOCIATION

Het Festival van Vlaanderen Mechelen maakt deel uit van de koepel Festival van Vlaanderen en is lid van de European Festival Association en de International Society for Contemporary Music.

Programma onder voorbehoud van wijzigingen.

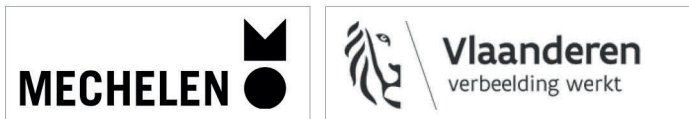
CONTACT

Festival van Vlaanderen Kempen vzw

Onder-den-Toren 12, 2800 Mechelen
T +32 (0)15 20 49 82
kempen@festival.be

www.musica-divina.be

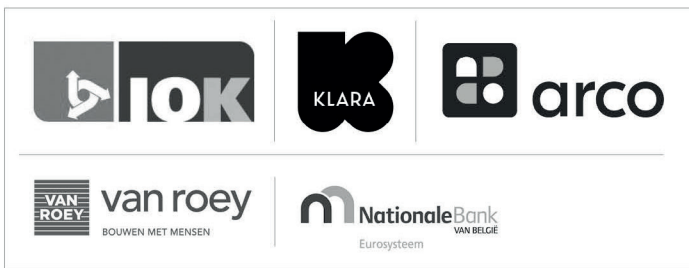
SUBSIDIENTEN

MET DE STEUN VAN

De steden Geel, Hoogstraten, Lier, Herentals, Hoogstraten en Turnhout en de gemeenten Mol, Westerlo, Heist-op-den-Berg en Scherpenheuvel-Zichem, de abdijen van Postel, Averbode en Tongerlo, en de kerkfabrieken en de toerismediendiensten van de betrokken steden en gemeenten.

SPONSORS

PARTNERS

